

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din
 Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal števil. 345. Račun poštne hranilnice v Ljubljani števil. 15.393.

Ljubljana, 15. marca 1934

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Stev. 11.
 Leto VI

Obisk na solncu

Po najnovejši teoriji ima solnce tedno jedro in močja, nemaca pa žive na njem celo organska bitja

Pravljica pripoveduje, da so se Ikaru na poletu k solncu stopila krila in da je moral svoj drzni poskus plačati z življenjem. Nam smrtnikom se je ognjena krogla na nebu zmešom zdela nedostopna. Zemljani živimo od njene svetlobe in toplote in vemo, da bi bili brez solnca zapisani temi in večnemu mrazu. Učenjake že danes skrbi, kaj bo z našo zemljo, ko se solnce ohladi. Toda kaj je človeško znanje v krogotoku večnosti? Zvezdnato nebo nad nami nam bo do konca ostalo nepojasnjena skrivnost.

Pred kratkim je počila senzacija: solnce sploh ni to, za kar se je doslej izdajalo, solnce ni žareča gmoča, tako nepredstavljivo vroča, da na njem ne vzdrži nobeno živo bitje. Ne, pravi nova teorija, solnce je prav takšna zvezda, kakor naša zemlja, samo neskončno večja od nje. Ognjeni vulkani na solncu, protuberance in drugo: čenče. Tako vsaj trdi ta revolucionarna teorija. Toda mi vam je ne mislimo učeno razlagati, temveč vam jo bomo rajši ponazorili v okviru fantastične zgodbe o poletu na solnce, ki ga je na podlagi te teorije tvegalo leta 2034 nekaj drznih učenjakov.

Z raketo na solnce!

Napočil je dan prvega poleta na solnce. Nepopisna napetost je vladala na vsem svetu. Vsemirska raketa je bila zgrajena na docela nov način; morala je računati s tem, da so na solncu prostrana morja in da bodo morali potniki nemara živeti celo pod vodo. Zato je imela raketa hkratu tudi obliko podmornice.

Ob določenem uri se je dvignila v zrak v spremstvu cele trope stratosferskih letal. Toda kaj kmalu se je od solnca razsvetljena zemlja izgubila v nočni temi. Raketa je smuknila mimo lune, zaradi velike brzine so potniki komaj utegnili zaznati velikanska ognjeniška žrela na njej. Krmilo je uravnavalo raketo proti solncu, toda težko je bilo zasledovati pot, tako je jarka svetloba slepila oči.

Največje nevarnosti so potnike šele čakale; zakaj po najnovejših dognanjih ustvarja vsemirski eter, ko ga žene k solncu, vrtnice, katerih trenje dela toploto. To je tista solnčna vročina, ki o njej toliko govore: žareča plast, tako imenovana fotosfera, ki obdaja samo po sebi mrzlo in trdno solnčno oblo — žarečo vročo pa ohranja to plast neprestano dotekajoča etrova snov. Vprašanje je bilo samo, kako prodreti skozi to ognjeno plast na solnce samo.

Pa dajmo rajši besedo udeležencu ekspedicije!

Z blazno naglico smo se bližali fotosferni površini solnca. Raketa se

je začela ogrevati in hitrost je od sekunde do sekunde naraščala. Krmar je napeto opazoval skozi daljnogled divje sikajoče ognjene gmoče in iskal vrzeli v tem peklenem morju, kjer bi mogli smukniti na solnce. Toda vročina je postajala čedalje hujša in nikjer ni bilo videti izhoda. Okoli nas je hrumelo in bobnelo, kakor bi hotelo vse razgnati in raztrgati. Vsi smo čutili, da visi naša usoda na niti — tedaj so pa nenadoma začeli stroji spet delovati v prejšnjem enakomernem ritmu. Krmar je bil namreč srečno spravil raketo skozi žarečo plast, in zdaj je odprl zaklopke, ki so nam dovajale sveži zrak. Neznosna vročina v raketi je jela popuščati.

Na solncu

»Srečo smo imeli,« je dejal krmar. »Vrzel v fotosferi je bila zelo ozka in skrita ter se je ravno začela zapirati. Skrajni čas je bil!«

Stopili smo k linam, vsi veseli, da se je tako srečno končalo, in pogledali na solnce. Toda videli smo samo mrko, sivkasto meglo. Vožnja je potekala gladko, kosmi megle so švigali mimo nas, povsod samo megla in oblaki. Nahajali smo se torej med fotosfero in solnčno oblo.

Počasi se je le začelo jasni in tu pa tam so se oblaki razklali. In potem smo iznenada globoko pod seboj zagledali vso prostrano solnčno ravan, neskončno enolično planjavo — vodé, same vodé...

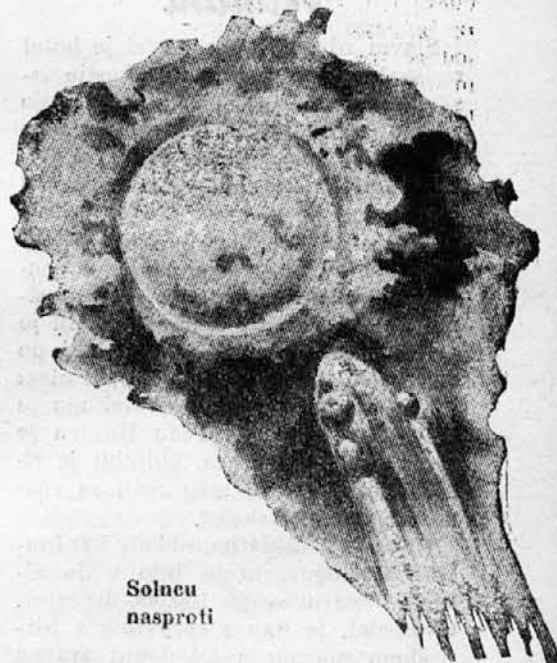
In zdaj se je začelo brezkončno iskanje. Kje bomo našli suhe zemlje za pristanek?

Slika okoli nas se je mahoma izpremenila. Megle in oblaki so postali še bolj črni, še groznejši in čudno zlovesče bobnenje je vstajalo iz njih. Bliskalo se je in grmelo in kmalu nismo mogli razločiti lastnega glasu. Nastal je orkan, ki je dvigal velikanske valove na morju in podil našo raketo kakor igračko pred se.

Z oglušujočim pokom je tresčila jeklena raketa na razjarjene valove. Kakor vzmet jo je vrglo nazaj v višavo. Spet je priletela na vodo. Komaj sem utegnul zapreti lino z jeklenimi zapornicami. Se nekajkrat nas je zagnalo, potem je pa nenadoma nastal mir okoli nas. Raketa je počasi, a nevzdržno padala. Čuden občutek neznanega strahu nas je objel, da smo se z grozo spogledali. Krmar, ves obtolčen, se je z naporom zavlekel h krmilu in odprl jekleno zapornico. Za steklom debelih oken je ležala črna tema. Napenjali smo oči, pa nismo nič videli. Kaj naj to pomeni? Ali je vihar ponehal? Ali je napočila noč?

Zdajci se je nekaj zaletelo v raketo, da smo vsi popadali po tleh. Krmar je prebledel. Koj nato se nam je zazdelo, da nič več ne padamo. »Kaj se je zgodilo?« smo se razburjeno izpraševali.

Krmar se je oddehnil. »Rešeni smo, toda če bi padli še nekaj sto metrov,

Solncu nasproti

ki nas zmrnilo. 2573 metrov pod morsko gladino smo. Rešili smo se iz viharja, zato pa zašli v drugo zagato.

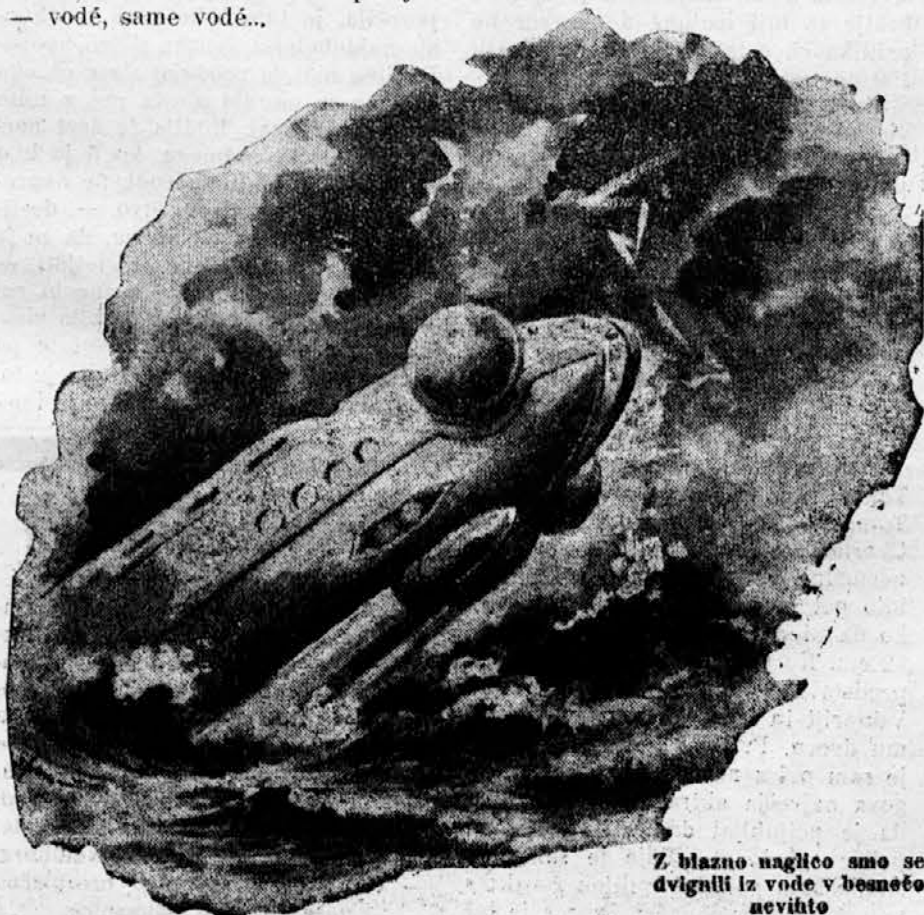
Pognali smo stroje. Počasi smo se vzpenjali kvišku, meter za metrom. Prehitro nismo smeli, ker je naša raketa zaradi padea v vodo že tako preveč trpela in ne bi prestala pre-nagle vzpona.

Sele zdaj, ko smo se malo otresli strahu, smo videli, da smo vsi potolčeni. Na srečo ni bilo nič nevarnega. Čez kako uro je kazal globinomer še zmerom 2000 metrov. — Takrat smo spet začutili oster sunek. Krmar je prižgal žaromete. Pogledali smo skozi lino in opazili čudno vrvenje in življenje. V morski vodi okoli nas so plavale velikanske ribe, ki jih je neznana luč oslepila, da so opustile boj zoper nas. Počasi smo se odmikali področju teh orjaških živali in se vzpenjali kvišku.

Kako dolgo smo bili pod vodo, ne vem povedati, ker so se nam vse ure razbile. Ko smo bili še kakih 200 metrov globoko, smo začasno ustavili stroje in legli spat, ker smo bili počitka krvavo potrebni. Prvi se je zbudil krmar. Pognal je stroje in ko smo se tudi mi zdramili, smo že plavali na gladini solnčnega morja. Bil je dan, toda svetloba je bila čudno kalna, svinčena, kakršne na zemlji nismo poznali.

Slovo od solnca

Tožilo se nam je nazaj po naši zemlji, ker nas ni prav nič mikalo ostati na tej pusti in neprijazni zvezdi. Krmar je pognal raketo kvišku in tako smo spet drveli v oblake in divje podeče se megle. Tudi to pot smo imeli srečo. Silna uvehihta, ki smo bili vanjo zašli, se je bila ravno polegla; oglušujoči bliski so razklali žarečo fotosfero, da smo z blazno naglico planili iz območja solnca v prostrano vesoljstvo. In tako smo spet padali v vrtoglavi vožnji v neskončnost, ne vedoč kam, zanašaje se samo na našega krmarja. Zdelo se nam je, da je pretekla že cela večnost, ko je na posled krmar odprl jeklene zaklopke. Temna noč nas je obdajala. Ozvezdja

Z blazno naglico smo se dvignili iz vode v besnečo uvehihto

O velikanih in liliputancih, o debelih in suhkih

Po zanesljivih virih sestavil Tomaž L.

Velikani

Slavni zdravnik Hunter si je hotel za vsako ceno zagotoviti okostje irskega velikana O'Briena za svojo zbirko medicinskih redkosti. Toda O'Brien za noben denar ni maral priti po smrti v kabinet kurioznosti. Bil je 251 cm visok, umrl je star komaj 22 let. Pred smrtjo ga je Hunter tedne in tedne nagovarjal, naj mu vendar zapiše ali vsaj proda svoj okostnjak — zaman. Na smrtni postelji je orjak prosil nekega ribiča, naj po smrti priveže na njegovo truplo uteži in ga potopi v morje; obetal mu je za to lepe denarje. Toda Huntru je stvar prišla na ušesa, obljubil je ribiču nekaj več in tako rešil za znatno znameniti skelet.

Cena je znašala baje okoli 500 funtov sterlingov, to bi bilo v današnjem denarju svojih 100.000 dinarjev. Okostnjak je danes spravljen v kirurškem muzeju v Londonu; zraven njega stoji skelet nekega sicilskega pritlikavca, ki ni niti tolikšen kakor O'Brienova spodnja laketa z roko.

Drugi tak orjak, tudi Irec, je bil Patrick Cotter; da bi si napravil reklamo, se je nekaj časa celo izdajal za O'Briena. Bil je nekaj manjši od njega, meril je 249 cm; njegovi čevlji so bili 43 cm dolgi.

Velikani v zakonu

V londonski cerkvi St. Martins in the Field sta se poročila dva znana orjaka, možu je bilo ime Martin van Buren Bates, ženi pa Ana Swan. Oba sta merila več ko 210 cm. Moža so imenovali orjaka iz Kentuckija; zakonca sta se nekaj časa razkazovala v severni Angliji kot najvišji zakonski par. Mož se je že s 16 leti prijavil k vojakom in so ga zaradi njegove izredne velikosti tudi vzeli. Njegovo telo je bilo enakomerno razvito, tehtal je 225 kg. Potoval je mnogo po svetu in se na Angleškem seznanil s svojo bodočo ženo, ki je bila le dve leti mlajša od njega. Oba Batesova roditelja sta bila srednje velikosti in srednje teže. Ko sta si orjaška zakonca s predstavami nabrala dosti denarja, sta dala cirkuškemu življenju slovo in si blizu Sevilje na Španskem kupila kmetijo. Otrok nista imela.

V Parizu so razkazovali nekega španskega orjaka, Joahima Eleiceiguija po imenu. Bilo mu je 195 kg in je slovel po tem, da je imel zelo lepe roke — kajpada tudi velike: ped mu je merila 42 cm. V Alhambri, znanem londonskem kabaretu,

so švigala mimo nas, neznana in znana, rasla in se izgubljala — dokler nismo zagledali svoje stare znanke zemlje.

Uro nato smo srečno pristali. Se to vem, da sem se s poslednjimi močmi skobacal iz rakete, potem me je pa objel svinčen spanec. Naš izlet na solnce je bil tako grotesken, tako neverjeten, da še danes ne vem, ali sem ga res doživel, ali se mi je pa samo sanjalo. In s krmarjem je ista. In z drugimi takisto. A vsem se vendarle ni moglo isto sanjati?!

so pa razkazovali orjaško Miss Marian, ki je že z 18 leti zrasla 245 cm visoko.

Pritlikavci

Nekatere ženske dobivajo zmerom pritlikave otroke, čeprav so same normalne velikosti. Tako je imela pritlikavka Tereza Souvray, ki je bila zaročena z Bebém — o njem bomo pozneje govorili — sestro, ki je merila samo 102 cm. Dr. Virey je pa zdravil v Nemčiji nekega pritlikavčka, ki je bil komaj tolikšen kakor novo rojeno dete: meril je namreč le 45 cm. Tudi njegova sestra je bila liliputanka, čeprav sta bila njuna starša docela normalna človeka.

Na tortnem pladnju h krstu

Bebé se je rodil v Vogezih, njegovo pravo ime je bilo Nicolas Ferry. Ob rojstvu je meril le 22 cm, tehtal pa 40 gramov in so ga nesli h krstu na tortnem pladnju. Ko mu je bilo petnajst let, je bil visok šele 74 cm. Bil je zelo zdrav, duševno je bil pa le slabo razvit, čeprav so običajno pritlikavci zelo razumni. Malo pred smrtjo se je zaročil z že omenjeno Terezo Souvray, ki je bila prav tako kakor njena sestra samo 76 cm visoka. Bebé je umrl komaj 22 let star, Tereza je pa čakala 73 let. — Njeno okostje in okostje njenega zaročenca sta shranjeni v prirodoslovnem muzeju v Parizu.

Nekateri palčki so čakali posebno visoko starost. Poljski pritlikavec Jožef Borilavski je znal razen svoje materinščine še nemščino in francoščino. Z 22 leti je meril komaj 71 cm. Oženil se je z ženo normalne velikosti, ki mu je rodila dva normalna otroka. Mnogo je potoval po svetu in se naposled nastanil v Durhamu na Angleškem, kjer je umrl v starosti 98 let. Njegova roditelja sta bila rajši velika kakor majhna, trije njegovi bratje so bili majhni, a nikakor ne pritlikavci, ostali trije so pa merili 150 do 180 cm.

Mary Jones iz Shropshira, 77 cm visoka pritlikavka, ki je bila vrhu tega še pohabljenka, je čakala starost 100 let. Pritlikavec Richeborg (57 cm visok) je doživel 90 let. Robert Skinner je meril 63 cm, njegova žena Judita le malo več. V 23 letih svojega zakona sta dobila 14 krepkih in normalno razvitih otrok. Ko je Judita umrla, je seglo njenemu možu tako do srca, da je šel kmalu za njo.

Dva pednja visok

V cirku Bernumu so razkazovali Toma Thumb, imenovanega »palček Tomaž«. Prav za prav mu je bilo Charles Stratton ime in se je rodil normalne velikosti. Toda ko mu je bilo pet mesecev, je nehal rasti, tako da ni dosegel večje višine kakor 32 cm. Ko je prišel v Evropo, so ga predstavili tudi angleški kraljici Viktoriji in francoskemu kraljevskemu dvoru. Prirejal je koncerte, kjer je sam pel z nosniškim glasom. Njegova največja atrakcija je pa bila, da je poljubljal dame, ki so si ga prišle ogledovat. Baje je samo na Angleškem poljubil milijon žensk; s tem se je zelo ponašal, čeprav je bil

vse prej ko lep. V Ameriki si je pridobil lepo premoženje, in ko se je vrnil domov, je pripeljal s seboj tri druge pritlikavčke, sestre Warren in commodora Nutta. Z eno izmed sestra se je oženil in imel z njo hčerko Minnie, ki mu je pa že čez nekaj mesecev umrla. Ko si je nabral dovolj denarja, se je umeknil v zasebno življenje.

Mister Small (doslovno: Mali) in njegova žena sta najmanjši kdajkoli poročeni zakonski par. Mož je visok 85 cm, njegova žena pa še manjša. Rodila mu je dvojčka, ki sta se normalno razvijala. Pritlikavca sta se največ razkazovala po Angleškem.

Brata Rossow, Franca in Karla, so v Göttingnu preiskali člani tamkajšnje medicinske fakultete. Oba sta zelo inteligentna, najvažnejša točka njunega programa so pa telovadne umetnije. Franc je najstarejši izmed 16 otrok, tehta komaj 12 kg in meri 52 cm. Njegov brat je 72 cm visok, tehta pa še manj.

Debeluhi

Najznamenitejši debeluh je bil Daniel Lambert iz St. Margaretne. Do svojega 14. leta se ni v ničemer razlikoval od svojih vrstnikov. Izučil se je graverstva. Ko mu je bilo 19 let, si je dejal, da bo zelo močan, saj je z lahkoto dvignil 250 kg in jih na eni nogi stoje sunil dva metra visoko. Ko mu je bilo 23 let, je tehtal 224 kilogramov; takrat mu je jelo postajati nerodno, če je kdo omenil njegovo zunanost. V starosti 39 let je zrasla njegova teža na 369 kg, okoli života je meril domala tri metre, obseg njegovega bedra je pa znašal skoraj en meter.

Širša ko visoka

Znani zdravnik Dupuytren je proučeval Marijo Françoise Clay. Bila je siromašnega rodu; ko se je s 25 leti poročila, je bila vzlic svoji bolehnosti najdebelejša ženska daleč naokoli. Njen mož je prodajal stare obleke in tako je morala sirota peš z njim iz kraja v kraj. Rodila je šest normalnih otrok, zadnjega, ko ji je bilo 35 let. A ne obilni porodi, ne neprestana hoja, ne siromaštvo — dostikrat je bila tako na koncu, da se je morala z beračenjem preživljati — vse to ji ni branilo, da se ne bi redila. Ko je imela 40 let, je bila visoka 152 centimetrov, čez život je pa merila 154 centimetrov — bila je torej širša kakor visoka! Glavo je ime-

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrh vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksenburg: št. 5987, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

la majhno, vratu sploh nisi videl, tošča ji je lehtila kar odrinila od telesa.

William Campbell je bil pri vojvodi Wellingtonu v Newcastleu za upravitelja. Visok je bil 188 cm, tehtal je pa 368 kg. Pod pleči je znašal njegov obseg 240 cm, okoli života 212 cm. Takšen je bil, ko je imel 22 let. Bil je v rodbini 7 otrok edini, ki se je tako neizmerno zredil, čeprav je imel rajši skromen kakor prevelik tek, in tudi pil ni dosti, zato pa obilno kadil. Vzlic svoji debelosti je bil inteligent in prijazen.

Miss Conley, članica nekega ameriškega cirkusa, se je zadušila v postelji, ko se je nekoč iz pozabljenja obrnila na obraz. Bila je tako debela, da se ni mogla več zavaliti na hrbet.

V dunajskem zdravniškem društvu so nekoč kazali 5 in pol letno deklico, ki je tehtala 125 kg in ravno dobivala svoj prvi zob. Noge je imela tako zalite s toščo, da se je komaj zibala na njih. Njena družina je prišla iz Rusije; razen nje ni bil nihče posebno debel. Potila se pa ni nikoli.

Ni mogel v vagon

Neki Švicar je tehtal 280 kg. Zato je pa tudi petkrat toliko pojedel kakor njegovi rojaki, ki so že tako na glas dobrih jedcev. Kadar se je odpravil na potovanje, se ni mogel ziniti skozi vrata železniškega voza, zato je po večini potoval v prtljažnem vagonu.

Brata Stoneclift iz Halifaxa v Yorkshiru sta tehtala skupaj 490 kg. 280 kilogramov težkega Jacoba Powella je moralo za pogrebom nesti šestnajst mož. Annie Fournier je čakala samo 24 let, zato je pa tehtala 234 kg. Živela je v Parizu in ker bi se bil vsak voz podrl pod njo, je morala vedno peš hoditi; pri tem ji pa hoja sama ni prizadevala največjih težav, ampak iskanje ravnotežja, da ne pade.

Suhci

Ziv okostnjak je bil Claude Seurat. Ni čudo, saj skoraj nič jedel ni, komaj eno žemljo na dan, zraven je pa spil le prav malo vina. Ko mu je bilo 27 let, je bila globina njegovega prsnega koša od zunaj šest centimetrov, od znotraj kajpada še manj. — Njegove kosti si imenitno razložil in koža je bila čeznje togo napeta. Gibanju srca si skozi drobne prstne mišice razločno lahko sledil. Njegov glas je bil zelo slab in vreščav. Drugače je bil pa zmerom zdrav, dobro se je počutil in je tudi trdno spal. Obseg njegove gornje lehti je znašal samo osem centimetrov.

Drugi živ okostnjak je bil Calvin Edson. V starosti 25 let je tehtal še 62 kg, dve leti nato pa komaj 30 kg, čeprav je bil visok 158 cm. Zraven je bil popolnoma zdrav in je igranje lahko scepil seženj drv. Imel je štiri zdrave otroke.

Hopkin Hopkins je čakal samo 17 let; zaradi njegove izredne mršavosti so ga razkazovali po vsem Londonu. Tehtal ni nikoli več ko 8 in pol kg, poslednja tri leta pred smrtjo pa samo 6 kg. Njegovi starši in štirje izmed njegovih bratov in sester so bili popolnoma normalni. Imel je pa sestro, ki je v svojem 12. letu tehtala le 9 kg in imela zunanost stare ženske.

Kosti so mu lahko prešeli

Zivi okostnjak J. W. Coffey iz Ohia, ki so ga razkazovali v vsej Evropi, je imel normalen tek in je bil zmerom zdrav. Slike, ki so nam o njem

ohranjene, kažejo visokega, do skrajnosti shujšanega moža, ki bi na njem lahko seštel ne samo rebra, ampak tudi vse druge kosti. Še bolj mršava in prav tako znana je bila Roza Lee Plemons, ki je z 18 leti tehtala le 18 in pol kg. Navadno je polegala na usnjati klopi; fotografije jo kažejo kot silno grdo žensko, vso škrbasto, z nenormalno veliko glavo. — Njen obraz razodeva vse prej ko razumnost.

Dr. Salter je preiskal nekega moža, ki je v 32. letu svoje starosti tehtal samo 24 in pol kg. Visok je bil 132 cm. Obseg njegove glave je bil 41 cm, prsi pa 54 cm.

Večina teh nenormalno mršavih ljudi je čakala komaj 20 do 30 let. Ker njihovo telo sploh ni poznalo tolišče, so bili seveda za vsako bolezen dosti bolj občutljivi kakor ljudje, ki so prinesli na svet nekaj rezervne zaloge za slabe čase.

Lepo presenečenje

Plymouth, v marcu.

Jonny se ni ravno navduševal za slavnato vdovstvo. Iskreno si je želel dneva, ko se Amy vrne — ne samo zato, ker je bilo doma dosti udobneje, kadar je žena gospodinjala — ne, tudi zato, ker je Jonny svojo ženo resnično ljubil. Danes je bil zelo slabe volje. Amy mu je namreč napisala dopisnico s kratkimi vrsticami, da bo morala še teden dni ostati v Manchestru, ker je Ly na noben način še ne pusti domov.

Jonny je bil srdit.

»Malo razvedrila ti je treba,« mu je dejal Peter. »Kaj, ko bi šla v kino?«

Predstava se je bila že začela, ko sta prijatelja prišla v kino. Prvo je bil zvočni tednik. Zehaje je Jonny opazoval sprejeme ministrov, najljubše pse znamenitih filmskih zvezd in veliko parado čet — ves čas je moral misliti na Amy. Takrat je pa začutil sunek v rebra: »Pazi, Jonny — dirka!« Jonny je strastno rad gledal konjske dirke. Napeto je prisluhnil: »Prizor iz dirke za kraljev pokal...« Senzacija v prestolnici! Tribune nabito polne, glava pri glavi. »Zastopniki najodličnejših krogov londonske družbe,« je govoril napovedovalec.

»Amy!...«

Tako na glas je kriknil Jonny to edino besedico, da ga je prijatelj prestrašeno pogledal.

Nenavaden svedok

Newyork, v marcu.

Pasje istorije so menda tako stare kakor pasja pasma sploh. V bistvu so vse druga drugi podobne. Zmemor gre za zvestega bernardince ali pa pogumnega ovčarja, umnega jazbečarja ali pa okretnega kodra. Istorie o ščenetu Flokiju pa gotovo še niste slišali; vredna je, da jo napišemo.

Floki je usmiljenja vredno bitje; ob zibelki so mu kumovale ne samo vse pasje pasme, kar jih premore svet, temveč najbrže tudi nekaj plazilcev. Prav gotovo bi ga bili vrgli v kanal, da se ga ni usmilil neki mister W. Franklin.

Mister W. Franklin je dobrodušen gospod neopredeljive starosti, ki vam že leta in leta na vogalu pred družbo White Star zlika čevlje, če mu plačate 5 centov, v naročnici pa še ceneje. Mister W. Franklin ni samo prijatelj ljudi nego tudi živali, saj iz lastne izkušnje ve, kako hudo je, če se s kom slabo ravna. Mister W. Franklin ima namreč doma zlobno ženo, pravo Ksantipo. Toda kaj pravim — nič več je nima, imel jo je, zakaj od včeraj je ločen od nje. Prav gotovo vam bo odslej dvakrat tako lepo zlikal čevlje.

»Za Boga, Peter, ali mar ne vidiš? Saj to je vendar Amy — Amy v Londonu — in zraven nje blaziran bedak, pod roko jo drži — vidiš, zdaj jo je celo objel okoli pasu...«

Kako je Jonny tisti večer prišel domov, je bilo njemu samemu uganika.

»Ločim se! Pri priči!...«

»Kaj ti ne pade v glavo!« je krotko, a določno odgovoril Peter. Cisto na tihem se je seveda tudi njemu

Toledo, v marcu.

Na cestnem vogalu se je prislil droban otrok k Juanu Pirezzu in proseče iztegnil svojo umazano roko. Radodarno je slikar obstal in segel v telovniški žep. Umetniki so redkokdaj pri denarju — z žalostnim obrazom je ugotovil Perizzo borni ostane svoje denarnice: eno samo edino peseto. Velikodušno je stisnil dečku novce v roko. Mali je nabral obrvi in ga začudeno pogledal.

»In...?«

»Kaj, in...?!« je nekam razdraženo odgovoril umetnik. »Ali ti mar ni dovolj?«

»Dovolj?! Eno peseto mi hočete dati, gospod, eno samo beraško peseto?!«

Ločitev pa ni bila tako enostavna, kakor si nemara mislite. Ksantipa je ogorčeno ugovarjala, da bi bila kedaj svojemu možu kaj hudega storila, priče pa kajpada tudi ni bilo. Tako je vsaj ugotovil sodnik. Pa je vendar bila neka priča. Floki, rešeno ščene, je bil ta priča, in zdaj je imel priti čas, da mistru Franklinu poplača njegovo dobro delo.

»Gospod sodnik,« reče Franklin in potegne Flokija izpod suknjiča, »evo, tole je moj svedok. Floki je bil priča, kako me je pretepravala, in vselej je začel zavijati in cviliti.«

Sodnik je bil dober poznavalec ljudi, zato je tudi pripustil predlaganega svedoka, naj je bil še tako čuden. Zdaj je morala Ksantipa še enkrat stopiti pred sodnika in s svojim možem tako ravnati, kakor bi ga hotela tepsti. Ze iz njenega zadržanja se je videlo, da je teh reči vajena. Med tem je pa sodnik držal Flokija v naročju. In ubogo ščene je začelo cviliti, da se Bogu usmili, in v strahu kazati zobe. Zadoščalo je. Zakon so ločili.

In Floki je od tistih dob pri vseh zakonskih možeh, ki so pod copato, v časteh kot najdragocenejše bitje, kar jih je kedaj po štirih hodilo na zemlji.

zdelo vedenje mlade žene na moč nespodobno; a vendar, prenačliti se ne velja. »Do konca tedna boš počakal, potem se bo pa že videlo. Lahko noč, Jonny!« Stresel je prijatelju roko.

Pet dni nato sta stala na peronu. »Vsak trenutek mora priti vlak!« je dejal Peter. Jonny je bil bled ko mrlič. Tedaj pa žvižg, hrumenje koles, cviljenje zavor — vlak je obstal. Neka vrata so se odprla in vitka ženska postava je skočila na tla.

»Jonny!«

A kaj je to...? Jonny je kakor odrevenel zasrepl v obraz, ki se je prikazal pri oknu vagona.

»Sveta nebesa, skoraj bi bila pozabila, Jonny — dovoli, da ti predstavim: moja sestrična Mary iz Londona — ali mi ni podobna kakor jajce jajcu? In tole je njen mož... Rada bi preživela nekaj dni pri naju. Lepo presenečenje, kaj?«

»Imenitno presenečenje!« je zamrmral Jonny in viharno pritisnil novi sorodnici poljub na čelo.

»Daj no,« je osupnila mala sestrična, »tako domači pa vendarle še ni smo!«

Zaradi ene pesete

To je bilo pa vendarle preveč.

»Da mi jo pri priči vrneš!« je srdito zavpil umetnik.

»Saj ste mi jo sami podarili!« Paglavac se je stanovitno upiral. Toda Pirezzo ga je kratkomalo zgrabil za roko in že je bila peseta spet v njegovih rokah. Toda pobalin se ga je prijel ko klop in se začel dreti, kakor bi ga odirali na meh. Ni dolgo trajalo, ko se je okoli čudnega para zbrala radovedna množica. Naposled se je primajal še stražnik. »Vas bomo že poklicali!« je uradno rekel Pirezzu, zgrabil dečka za roko in izginil z njim.

Nekaj dni nato je imel slikar dve uradni pisanji v rokah. V enem so vabili nekega Juana Pirezza na sodišče, v drugem so ga pa tožili, in tožba se je glasila na — rop! —

Proces je postal prava senzacija. Državni tožilec je govoril in na vse kriplje dokazoval, brez konca in kraja so trajale razprave — ostalo je pri ropu, in za rop je ječa, tako odreja zakon. Smrtna tišina je vladala poslednji dan razprave v sodni dvorani, ko je Pirezzov zagovornik vstal k besedi.

»Koliko si prav za prav star?« se je iznenada obrnil k paglavcu, ki je dal povod za afero. »Sedem jih bom čez dva meseca...« je prišel brez pomišljanja odgovor. Zagovornik je planil na noge.

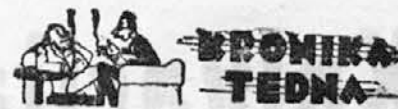
»Gospoda!« je zavpil zmagoslavno. »Ze tedne in tedne uganjate tak dirindaj zaradi te stvari — za prazen nič! Otrok, ki še ni izpolnil sedem let, si po obstoječem pravu sploh ne more samostojno ničesar pridobivati, tem manj mu zato more kdo oropati posest, ki je nima! Predlagam takojšnjo oprostitev obtoženca!«

Sodniki so se debelo spogledali, se prijeli za glavo — in še tisti dan je bil ubogi slikar spet prost. a. r.

Najnovejša škotska

Teta: »Daj, pokaži se malo svoji stari tetki!... Glej, glej — oči so čisto materine, tudi nos in usta...«

Mac Pherson mlajši: »In hlače čisto očetove!«

84letnico predsednika Masaryka je preteklo sredo proslavila Češkoslovaška. — Proslava so se udeležili tudi češki Nemci, ki vidijo v Masaryku prav tako svojega prezidenta kakor Čehi.

Ena izmed najlepših francoskih cerkva, rouenska cerkev Sv. Nicaise, je pretekli teden pogorela. Zgradili so jo v 13. in 14. stoletju in je bila na glasu zgodovinske znamenitosti.

Svedski princ Sigvard se je prejšnji četrtek zoper voljo svojih sorodnikov poročil v Londonu s hčerko berlinskega industrijca, Eriko Patzekovo. Princ se je moral odpovedati vsem svojim kneževskim pravicam.

Pri občinskih volitvah v Londonu so pretekli teden izgubili liberalci vseh dosedanjih 6 mandatov, konservativci 29, laburisti (delavska stranka) pa dobili 35, tako da imajo zdaj absolutno večino 69 mandatov proti 55 konservativnim. Njihova zmaga je v glavnem posledica nezadovoljstva širokih slojev z dosedanjim vladno socialno politiko, posebno zastran zboljšanja stanovanjskih razmer v predmestjih.

Neka tajna radijska postaja na Angleškem je že dalje časa dajala posebne emisije, ki niso bile v nobenem uradnem programu. Po večtedenskem iskanju se je policiji te dni posrečilo izslediti kriveca: bil je 19letni študent A. H. Barker, ki je bil sam zgradil dve oddajni postaji in prirejal koncerte gramofonskih plošč, češ da »ni program angleških družb nič pridac...«

Popolna lepota. Ameriški strokovnjaki za lepoto so postavili tale pravila za popolno žensko lepoto: 1. obraz mora biti dolg za tri dolžine nosu, 2. širok za dve nosni dolžini, 3. med očmi mora biti prostora še za eno oko, 4. gornja in spodnja ustnica morata biti enakomerno široki z enakomernim lokom, 5. obrvi morata biti simetrični in se začeti blizu očesnih kotov. Pravijo, da ima tak idealen obraz filmska igralka Sylvia Sidney.

Afera Stavijskega se do ponedeljka še ni premaknila z mrtve točke. Vsak dan poročajo sicer o tej ali oni novi aretaciji, o tej ali oni senzacionalni izpovedbi, toda bistvenega ne pride nič na dan. Tudi morilec sodnika Princea še nišo na sledu.

Spet novo morsko pošast so videli, to pot ob vzhodnih obalah Združenih držav. Opazoval jo je kapitan parnika »Mauretania«. Povedal je, da je bila po njegovem vsaj 20 m dolga, na hrbtu je pa imela štiri grbe.

Na Japonskem so začeli izdelovati avtomobile na prožna peresa, ki ne potrebujejo ne bencina ne olja. Avto kratkoma pred vožnjo navijajo, kakor uro, pa te pelje 60 km daleč. Ne sicer bog ve kako hitro, a vendar. In kar je glavno, davka na bencin ni treba plačevati...

Madžarski pritlikavec, 261 jih je, se hočejo organizirati v posebno društvo, da si izvojujejo pravice, ki trde, da jim gredo. Pred vsem bi hoteli, da bi spričo svoje majhnosti na železnicah, v gledališčih in drugih zabaviščih plačali le polovično ceno, oziroma vstopnino. Za prihodnje leta mislijo sklicati svetovni kongres v Budimpešti in računajo z udeležbo 6000 pritlikavcev iz vseh delov sveta.

Vsak četrti Zagrebčan umre za tuberkulozo, ugotavlja profesor na zagrebški medicinski fakulteti dr. Cepulič. V 7. letu starosti je 66% zagrebških šolskih otrok okuženih z jetiko, v 10. letu pa 70%.

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

58. nadaljevanje

»In?« je vprašala Ljudmila, težko sopeč in toliko da še pri zavesli.

»In posrečilo se je.«

Z Ljudmilinih ustnic se je ufrgal hripav krik.

»Tak je Ciril... spet... zdrav?«

»Da, gospa... in kakor sem vam že rekla, po zaslugi mojega sina.«

Ljudmila se je morala nasloniti ob mizo, da ni padla. Kolena so ji klecala in nekaj časa se ji je zdelo, kakor bi se ves svet vrtel okoli nje. Z vsem naporom svoje volje se je toliko zbrala, da je zajecjala:

»Prav imate, gospa... Iz hvaležnosti do vašega sinu... bom pozabila... da bi vas... morala sovražiti...«

Ilona ji je nato razpovedala dogodke zadnjih štirinajstih dni. Povedala ji je tudi, da je njen mož — Horvin-kirurg, ki je s svojo operacijo vrnil Cirilu spomin in razum, toda že pred davnimi leti se je ločila od njega, ker se nista razumela.

Madžarka je bila že na tem, da odkrije Ljudmili vso resnico, da ji pove, kakšen zločin je storil Horvin. Potem ji je pa prišel Franc na um in se je premislila.

Ko je Ljudmila zaslišala Horvinovo ime, je vztrepetala. Pred očmi se ji je prikazala slika tega moža. In zdajci jo je izpreletelo spoznanje.

Saj je tudi prvič Horvin operiral njenega moža! Po tem takem je torej on pozabil v možganih koščico, ki jo je zdaj spravil na dan? O, ne more biti dvoma! In Ljudmila se je tedaj spomnila tudi Horvinovih groženj proti njej. Spomnila se je, da ga je takrat imela zmožnega slehernega dejanja, da zadosti svoji strasti, potem pa še maščevalnosti. Kaj, če je tisto koščico pri operaciji namenoma pozabil vzeti ven? Vročičen drget jo je stresel pri tej strašni domnevi. Toda že je Ilona povzela:

»Ali ne bi takoj sporočili svojima otrokoma veselo novico, ki sem vam jo prinesla?«

»Da... prav imate...« je zamrmrala Ljudmila. »Še drevi bom pi-

sala Marku, Boži bom pa takoj povedala.«

Pritisnila je na gumb. Nekaj trenutkov nato se je prikazal sluga.

»Recite moji hčeri, da jo prosim, če pride malo k meni.«

Nekaj minut nato se je prikazala na pragu Boža. Bila je nenavadno bleda. Ze pri vratih se je spoštljivo priklonila pred Ilono, potem je pa krenila proti materi. Cutila je, da se je moralo zgoditi nekaj nenavadnega, zakaj materi so čudno žarele oči, kakor jih še ni videla, in na licih so se ji poznali sledovi solz.

»Klicala si me, mamica?«

»Da, otrok moj. Poklicala sem te, da ti brez odloga povem neko novico... veselo novico, ki mi jo je prinesla gospa Matoševa...«

Deklica se je obrnila k Madžarki. Z ganjenim glasom je rekla:

»Iz vsega srca se vam zahvalim, gospa, da ste nam prinesli dobro novico.«

Ilona se je priklonila. In z glasom, ki ji je proti volji drgetal, je odgovorila:

»Ne zahvaljujte se mi, gospodična, zakaj izvršila sem samo svojo dolžnost.«

Med tem se je Boža spet obrnila k svoji materi, ki je bila še zmerom tako zmedena od nenadne sreče, da je komaj našla besede in hčeri povedala:

»Tvoj oče, Boža, je ozdravel. Se več, tudi greha ni kriv, ki sem mu ga očitala.«

»Ozdravel je? Oh, mamica, kako srečna sem!...«

Mati in hči sta se združili v krčevitem objemu.

Potem je Ljudmila v presekanih besedah povedala najvažnejše dogodke, kakor jih je bila izvedela od Ilone. Boži je tedaj nehote ušlo vprašanje:

»Torej smo dolžni zahvalo za ozdravljenje najinega očeta gospodu Francu?«

Madžarka se je blede nasmehnila:

»Nekoliko tudi kirurgu, ki je operacijo izvršil.«

»Toda saj sami pravite, da se je zanj najbolj zavzel gopod Franc... torej jo je on hotel?«

»Da, gospodična.«

»Torej je le on pravi rešitelj našega očeta in njemu gre naša največja hvaležnost!«

Deklica je vidno vztrepetala. In potem je počasi z malone svečanim glasom rekla:

»Iz vsega srca se mu zahvalim... Ali mu boste sporočili, gospa?«

Na njenih licih je pri teh besedah zaigrala živa rdečica.

»Povedala mu bom, gospodična... in verjemite mi, da bo to zanj najlepše plačilo.«

Ali je Boža razumela skrito misel v Iloninih besedah? Mogoče, zakaj ustnice so ji trznile, kakor bi hotele nekaj reči, pa so se potem premislile. Deklica se je spet obrnila k materi:

»Kaj ne, mama, da se bova zdaj takoj odpeljali v Pariz k očetu?«

Gospa Harleyevi se je zmračilo čelo. Skrivnostna groza se je pokazala

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje,
barvanje in svetlokanje

v njenih velikih očeh. Obotavlja se je vprašala Ilono:

»Ali bo moral moj mož še dolgo ostati v sanatoriju?«

»Najmanj štirinajst dni še, gospa.«

»Nu, vidiš,« je spet povzela Boža, »vendar ga ne bova celih štirinajst dni pustili samega. Zdaj ko se mu je vrnil razum — kaj si bo le neki mislil o nas?«

»Prav imaš,« je pritrdila Ljudmila. Roke so ji čudno drhtele.

Njen obraz je zdaj izdajal resničen strah. Da, Boža je imela prav. Obe morata k njemu... saj se nesrečnež gotovo že dneve in dneve obupno izprašuje, kaj se je zgodilo z njegovo ženo in otrokoma, in si ne more pojasniti, zakaj so ga vsi njegovi zapustili. Toda ali ji ne grozi pri Horvinu velika nevarnost?

Nasprotujoče si misli so se ji podile po glavi. Ne Boža ne Ilona nista razumeli njenega obotavljanja.

»Ne pozabi, mama,« je rekla deklica, »da je popolnoma sam.«

»Dvajset prič bo to potrdilo.«

»Gospod, pojdite od hiše do hiše, povsod boste videli takšne nože.«

»Krčmar je slišal krik in videl nekega moža, ki je stekel izpred hiše. Ta mož... si bil ti!« je zagrmel sodnik.

»Nemogoče, gospod! Jaz ne!«

»Odgovori,« — stroge oči so se kar zapicile v moričev obraz — »kje si bil preteklo noč?«

Fant je molčal.

»Zakaj ne odgovoriš?«

Tedaj je dejal, počasi, obotavlja se se:

»Ne morem, gospod. Vprašajte me kar hočete, samo tega ne.«

»Človek, ali ne vidiš, da si s tem priznal umor?«

»Nikogar nisem umoril, gospod sodnik.«

Odvedli so ga.

Stara Vargova mati si je s potoki solz izprosila obisk pri svojem sinu. Objemala ga je in poljubljala, kakor bi bil še neboljen otrok.

Toda Ilona je odkimala:

»Ne, gospodična, popolnoma sam ni... Moj sin ga pride vsak dan obiskat, on tudi gleda, da vašemu očetu ničesar ne manjka. Zastran tega smete biti čisto brez skrbi.«

Rdečica na Božinih licih je postala še temnejša.

»Oh, gospa — kako se vam bomo oddolžili za tolikšno pozornost?«

»Franc ni pozabil, gospodična, da je vaša mati pred leti s svojo ne-sebično nego mnogo pripomogla, da se je razvil iz nekoč bolehnega in občutljivega dečka v čvrstega in zdravega mladeniča. S tem, da torej malo popazi na vašega očeta, samo vrača dolg, ki ga ima pri vas.«

»O, gospa, preveč skromni ste.«

Madžarka je odkimala.

»Dovolila bi si, gospa in gospodična, pripomniti k svojim pravkaršnjim besedam še nekaj misli. Stanje gospoda Milaveca ni nevarno, to vama lahko mirno zagotovim, toda razumeli bosta, da je po operaciji še preveč slab in potrebuje velikih obzirov. Iz tega kar mi je Franc pripovedoval, sklepam, da je gospod Milavec prepričan, da ste vsi mrtvi. Moj sin se mu ni upal povedati resnice, iz strahu, da ga ne bi preveč pretreslo. Če bi nenadoma vaju zagledal kraj svoje postelje, bi ga nepričakovano veselje utegnilo celo ubiti.«

Ilona je za trenutek prestala. Videla je, da se je na Božinem obrazu slikal nemir.

»Nič naj vas ne skrbi, gospodična. Franc bo vašemu očetu po malem povedal vso resnico in ga pripravil na veliko veselje ob svidenju z vami. In če bo gospa Harleyeva,« — glas ji je nenadoma zadrhtel kakor od neznane groze in strahu — »če bo gospa Milavčeva dovolila, v zahvalo za to čudežno ozdravljenje, ki ima nekaj zasluge zanj, bi bil Franc srečen, ako bi vam mogel osebno pripeljati njega, ki ste ga toliko let ob jokovali — nesrečno žrtev, ki ni nikoli izgubila pravice do vaše ljubezni.«

Poslednje besede so prišle kakor presekane iz njenih ust. Toda takoj nato je spet povzela:

»Še štirinajst dni pa bo bolnik toliko okreval, da bo zmožen za pot. Franc ga bo tedaj pripeljal zdravega in srečnega v vašo sredo... ako pristane...«

Navaden kmetski hlapec

Napisal Roda Roda

Zvečer dne 24. julija 1893. so sedeli v gostilni v Erdutu ob Dravi štirje pozni pivci: Jožef Varga, Andrej Ileš, potem neki tujec, in stisnjen v kot, Nemeč Peter Lang.

Tujec je bil Dalmatinec; prodajal je v vasi nože, ustnike za cigarete, koralne ovratnice in drugo takšno drobnarijo. Eden izmed takihle nožev je ležal zraven Petra Langa: grobo izrezljano rezilo, koščeni ročaj okrašen s pisanimi kamenčki in zlato bleščico.

Pili so domačega — nič več kakor druge dni.

Jožef Varga je prvi predlagal, da bi vstali:

»Izpijte, dečki, da gremo!«

»Pozno je že,« je tudi krčmar zahelal.

Peter Lang, krčmarjev voznik, je izginil v svojo čumnato, druga dva sta skupaj odšla iz pivnice, Ileš, tihi gost, je pa izginil.

Ko je krčmar zaklepal vrata, je zaslišal od zunaj krik. Pa se ni zmedel zanj.

Kravji pastir je drugo jutro prvi stopil pred hišo; zagledal je Dalmatina, ki je ležal zaboden pred gostilno.

Poklicali so trškega sodnika: pol ure nato je bil mladi Varga aretiran. Navaden kmetski hlapec.

»Ti si poslednji govoril s krošnjarem — z njim si šel ven.«

»Gospod sodnik, Bog mi pomagaj, jaz ga nisem ubil. Lahko noč sva rekla drug drugemu, on je še ostal in si zategnil pas — jaz sem pa šel,« se je zaklinjal obtoženi. Toda njegov mrliško blede obraz in njegove trepečoče roke so ga postavljali na laž.

»Tale nož, ki je tičal nesrečnežu v prsih, je tvoj.«

»Ni, gospod.«

»Samo to mi povej, sin: kje si bil ponoči?«

Stisnil je zobe.

»Sin, saj vem — o, vem, da tega nisi storil. Če poveš le eno besedo, pravo besedo, boš prost... Meni — meni jo povej, otrok! Meni, ki sem te rodila.«

»Mati, ne trpinčite me!« je zavpil in padel pred njo na kolena.

In pri tem je ostal in ni povedal.

Osemnajst let je minilo. V kaznilnici Lepoglavi, v celici, je sedel si volas mož in rezljal leseno steklenko. Vrata so se odprla in vstopil je kaznilniški ravnatelj. Začuden ga je kaznjeneč pogledal.

Gospod je prijazno pozdravil in mu sedel nasproti.

»Poslušaj, Varga. Ali se kaj spomniš nekega Andreja Ileša?«

Varga se je prijel z roko za čelo in se zamislil. Oh, ko je bilo vse tako daleč, tako daleč.

Potem je prikimal.

Grof MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

20. nadaljevanje

»Ali imate mar kakšen recept za to?«

»Takšnega, ki nikoli ne od-pove.«

»O, to bi bilo nekaj za nas Afričane, ki dostikrat nimamo, kaj bi jedli, še manj pa pijače,« pripomni Morrel.

»Da,« pravi Monte-Cristo. »Toda če je moj recept še tako blagodejen za moža, ki živi na svoj poseben način kakor jaz, bi bilo po drugi strani zelo nevarno, če bi ga hoteli preizkusiti pri armadi: utegnili bi se zgoditi, da se ne bi več prebudila, ko bi je najbolj potrebovali.«

»Ali bi smeli vedeti, kakšen je ta recept?« vpraša Debray.

»Zakaj ne! Vzemite po dva enaka dela dobrega opija in najboljšega orientalskega hašiša, dobro zmešajte in použijte pilulo te zmesi; deset minut nato boste že čutili učinek. Vprašajte barona Franca Epinaya; on vam bo bržčas vedel kaj o tem povedati.«

»Da,« pritrudi Morcerf, »pravil mi je nekaj.«

»In to mamilo nosite zmeraj s seboj?« vpraša Beauchamp, ki je bil koč časnika zelo nejeveren.

»Zmeraj.«

»Ali bi mi zamerili, če bi vas prosil, da bi smel videti takšno pilulo?« vpraša dalje Beauchamp, meneč, da bo tujca spravil v zadrego.

»Nikakor ne, dragi gospod,« odvrne grof in potegne iz žepa prekrasno bonbonjero, izdelano iz enega samega smaragda, od-vije z nje pokrov in pokaže strmečim gostom štiri ali pet kroglic grahove velikosti, zelenkaste barve in ostrega duha. Bonbonjera je šla iz rok v roke, toda gostje so bolj občudovali dragoceni smaragd kakor vonjali pilule.

»Te kroglice vam goťovo izdeluje vaš kuhar?« vpraša Beauchamp.

»O, ne,« odgovori Monte-Cristo, »če gre za toli delikaten už-

tek, se ne zaupam nevrednim rokam. V kemiji sem nekoliko doma, zato si te pilule sam napravim.«

»Smaragd je čudovit,« pripomni z neprikritim občudovanjem Chateau-Renaud. »Tolikšnega svoj živ dan še nisem videl, čeprav tudi moja mati ni imela smeti v rodbinskem nakitu.«

»Tale je eden izmed treh enako velikih,« povzame Monte-Cristo. »Enega sem podaril sultanu, da si ga je dal vdelať v ročaj svoje sablje; drugega sem poklonil papežu in ga od takrat nosi na tiari; tretjega sem pa zase obdržal.«

Gostje osuplo pogledajo Monte-Crista. Govoril je tako malomarno, da je morala biti očividno slednja njegova beseda gola resnica.

»In kako sta se vam mogočnika oddolžila za tako lep dar?«

»Sultan je v zahvalo zanj podaril življenje neki ženski,« odgovori grof, »papež pa nekemu možu. Tako sem vsaj dvakrat v življenju okusil blagoslov tiste moči, ki bi jo imel, da sem se rodil ob znožju prestola.«

»Možu je ime Peppino, kaj ne?« vzklikne Morcerf. »Saj ste se zanj zavzeli, da ga pomiloste?«

»Mogoče,« odgovori Monte-Cristo s čudnim nasmehom.

»Ne morete si predstavljati mojega veselja, gospod grof, ko vas slišim tako govoriti,« vzklikne Morcerf. »Že vnaprej sem vas bil svojim prijateljem naslikal kot bajnega človeka, koč čarodeja iz 'Tisoč in ene noči'; toda Parižani so velik čudaki in vam še solnce utaje z neba, če ga sami ne vidijo. Vsak dan vam v Parizu beró in doživljajo vse mogoče reči, v rimske razbojnice pa vendarle ne verujejo. Dajte, gospod grof, povejte jim še vi, da so me res zajeli razbojniki in da bi bil brez vašega plemenitega posredovanja po vsej verjetnosti zdajle ča-

»Ta Ileš je pred štirinajstimi dnevi umrl.«

»Umrl,« je tiho ponovil Varga.

»Na smrtni postelji se je izpovedal.«

Varga je prikimal. Lepo, da se je izpovedal.

»Izpovedal se je nečesa, kar se tebe tiče, Varga!«

Ravnatelj si je obrisal čelo. Nikdar ne bi bil mislil, da mu bo šla beseda tako težko iz ust...

Varga mu je srepo pogledal v obraz.

In tedaj mu je v eni sapi povedal. Takle navaden hlapec vendar ne bo zato ob pamet?!

»Ali se še spomniš tiste noči? Da? Ileš je sedel na klopi v kotu. Vi drugi še pazili niste nanj. Odšel je ven pred vami. Potem si šel ti in Dalmatince in še nekdo.«

»Peter Lang,« je hripavo dopolnil Varga.

»Da, tako mu je bilo ime. Ti si se obrnil na desno, Ileš na levo — Dalmatince se je pa ustavil in si zateg-

nil pas. Takrat je planil Ileš izza plo-ta, ga posekal na tla in oropal... pet in osemdeset goldinarjev mu je vzel...«

Jožef Varga je brez zavesti telebnil po tleh. Komaj da so ga obudili v življenje. — — —

Mesec dni nato je bil doma, na dopustu iz kaznilnice...

V njegovem kraju je bil zdaj neki golobrad sodnik. Prebrskal je stare zapisnike in akte, zdaj je pa hotel še nekaj vedeti — samo še to:

»Kje si bil tisto noč?« je vprašal, kakor jih je vprašalo že toliko prej.

»Osemnajst let — osemnajst let,« je mrmral pred se Varga. Nato je dejal na glas:

»Gospod sodnik, pokličite župana!«

Stražnik je odšel ponj.

Solnce je sijalo veselo in zadovoljno skozi umazana okna. Njegovi žarki so obsevali Vargov obraz, gube, ki jih je zarezalo trpljenje tolikih let.

Sodnik se ni upal pretrgati molka. Nervozno je bobnal po mizi in si

ogledoval cesarjevo in cesaričino podobno na zidu — s takšnim zanimanjem ju je opazoval, kakor ju ne bi bil še nikoli videl.

Župan je prišel.

»Kdo je umrl v kraju zadnjih 18 let?« je vprašal Varga.

»Duša draga, tega ne vem. Saj sem šele osem let tu.«

»Pa pokličite župnika!« je rekel Varga.

Župnik je prinesel s seboj cerkveno knjigo. Sedel je za mizo in počasi bral ime za imenom.

Varga se ni genil.

Ko je župnik končal, je bilo dolgo vse tiho.

Zdajci se je pa Varga vzravnal.

»Ali lahko prisežete, prečastiti, da so vsi ti, ki ste jih brali, res mrtvi?«

»Da.«

»Radi bi vedeli, kje sem bil tisto noč?« Oveneke ustnice so trznile. — »Pri sodnikovi ženi.«

Osemnajst let je hranil zase skrivnost.

Vse lepe žene v Parizu uporabljajo, da ohranijo svežost svojemu obrazu in da dosežejo od vsakogar zavida-no mladostno polt samo učinkujočo, zdravo, dobrodejno in nepogrešljivo

CRÈME SIMON
Zjutraj in na večer jo namažite na še od umivanja vlažno kožo; dela čudeže.

CRÈME SIMON
SIMON PUDER
SIMON MILO

kal vstajenja v sansebastianskih katakombah, ne pa vas tule skromno gosil.«

»Pustimo to,« odmahne Monte-Cristo. »Saj ste mi obljubili, da ne boste več govorili o tej malenkosti.«

»Jaz že ne, gospod grof! Najbrže me zamenjate s kom drugim, ki ste mu napravili podobno uslugo. Narobe, govorimo o tem! Zakaj nadejam se, da mi boste pri tej priliki kaj izdali, česar še ne vem.«

»Meni se pa zdi,« se nasmehne grof, »da ste pri tej stvari igrali že toliko pomembno vlogo, da boste vsaj tako dobro vedeli kakor jaz, kaj se je zgodilo.«

»Ali mi obljubite, če vse povem, kar vem, da boste tudi vi povedali, česar še ne vem?«

»Zakaj ne!« se prikloni Monte-Cristo.

»Dobro, pa začnem, čeprav pojde na rovaš mojega samoljubja. Cele tri dni sem mislil, da je vame zaljubljena neka maska, v resnici me je pa vlekla za nos navadna kmetica. Tako sem bil slep, da nisem videl, kako je lepa maska spretno napravila prostor nekemu peñnajsletnemu fantu, ki se je bil napravil v žensko; zavedel sem se šele tedaj, ko sem jo hotel poljubiti na deviško ramo, pa sem nenadoma zagledal dve pištoli namerjeni name. Premeteni razbojnik me je potem s svojimi tovariši zapeljal v sebastianske katakombe. Tam sem se seznanil

z učenim roparskim poglavarjem, ki je prebiral Cezarjeve komentarje; svoje branje je milostno prekinil samo za toliko, da mi je dejal, da pričakuje do drugega dne ob šestih zjutraj 4000 tolarjev, drugače me četrť ure nato ne bo več med živimi. To pismo je še danes v Frančevih rokah; pod mojim podpisom se blesti kratek pripis Luigija Vampe. Če ne verjame, bom pisal Francu, da vam to potrdi. To je vse kar vem. Se danes pa ne razumem, kako ste mogli razbojnike tako ukrotiti.«

»Nič lažjega,« odgovori grof. »Proslulega Vampo poznam že dobrih deset let. Ko je bil še mlad pastir, mi je nekoč podaril lastnoročno izrezljano bodalo v zahvalo za zlatnik, ki sem mu ga dal, ker mi je pokazal pot. Pozneje je ta pripetljaj že pozabil ali me pa ni več poznal; skratka, prežal je name, da me vjame, očividno računajoč z veliko odkupnino — pa je sam padel mojim ljudem v pest. Lahko bi ga bil izročil sodišču, ki pač ne bi izgubljalo časa z njim, pa sem ga rajši izpustil.«

»Pod pogojem, da se poboljša,« se zasmee časnika. »Vidim, da je lepo držal besedo.«

»Ne, gospod,« ga zavrne Monte-Cristo, »pod edinim pogojem, da pušči mene in moje ljudi v miru. Morda se čudite, gospodje socialisti, naprednjaki in propovedovalci ljubezni do bližnjega, toda odkrito vam povem, da mi moji

»Zakaj nisi prej povedal? Mnogo si moral zaradi tega pretrpeti.«

Plaho je odmahnil Varga — navaden hlapec s kmetov:

»E, povedal... takšne reči se vendar ne povedo!«

Župnik se je obrnil proč, župan se je bučno useknil.

»Zdaj te bodo čisto oprostili, Varga!« je rekel sodnik. »Velika, zelo velika krivica se ti je zgodila. Obzalujem te iz vsega srca.«

»E, zdaj je že vse eno.«

»Lahko boš šel, kamor boš hotel, Varga.«

In je šel... V najbližnjo kramarijo; tam si je kupil vrv. Na prvem drevesu pred trgovcem se je obesil. Kaj naj bi tudi počel v življenju? V Lepoglavi ga niso več marali...

...Ta povest ima pred mnogimi drugimi to prednost, da je resnična. Od začetka do konca. Osiješki državni pravdnik Stjepan Nikolić ji je sam bil priča, on mi jo je tudi povedal in iz aktov dokazal.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Perc, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

**tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA**

bližnji niso nič mar in da se ne potegujem za človeško družbo, ki se tudi zame ne potegne in se vobče spomni svojega bližnjega le tedaj, kadar mu hoče škodovati.

»Imenično!« vzklikne Chateau-Renaud. »Vendar sem srečal človeka, ki pošteno in meni nič tebi nič propoveduje sebičnost. Živio, gospod grof!«

»Vsaj odkrito pove,« reče Morrel. »Vzlic temu sem prepričan, da gospodu grofu ni žal, da se je enkrat izneveril svojim načelom, ki jih je pravkar tako odločno izpovedal.«

»Zakaj naj bi se jim bil izneveril?« vpraša Monte-Cristo in nekam čudno pogleda mlademu možu v oči.

»Nu, s tem da ste rešili gospoda Morcerfa, ki ga niti poznali niste, ste vendar napravili uslugo svojemu bližnjemu in človeški družbi.«

»Gospod grof,« vzklikne Morcerf, »vjeli smo vas! Boste videli, še dokazali vam bomo, da ne samo niste sebičnež, temveč človekoljub. O, gospod grof, pravite, da ste Malajec, Indijanec, Kitajec, skratka divjak — a že prvi dan, ko ste stopili v Pariz, se vas je prijela največja čednost ali pa največja napaka ekscentričnih Parižanov, da si namreč lastite grehote, ki jih nimate, in tajite kreposti, ki jih imate!«

»Dragi grof,« odgovori Monte-Cristo, »v vsem, kar sem rekel ali storil, ne vidim ničesar, kar bi bilo vredno hvale, ki me z njo obisipate vi in vaši prijatelji. Vi zame niste bili tujec, ker sem vas že poznal, saj sem vam odstopil dve sobi, vas povabil na zajtrk in vam posodil svoj voz; skupaj sva opazovala maske na promenadi in prisostvovala usmrtilvi na trgu del Popolo. Zdaj vas pa vprašam, gospodje: ali sem mogel pustiti svojega gosta v rokah razbojnikov, kakor vi te ljudi imenujete? Razen tega sem imel, kakor veste, skrito misel: zanašal sem se na vas, da me boste uvedli v pariške salone, če bi kdaj obiskal Francosko. Takrat ste si nemara mislili, da sem to kar tako dejal, danes pa vidite, da sem popolnoma resno mislil, in zatoorej morate svojo obljubo izpolniti.«

»Izpolnil jo tudi bom,« vzklikne Morcerf, »toda bojim se, da bo to za vas razočaranje, ko ste vajeni samih romantičnih dogodivščin in fantastičnih doživetij. Pri nas vas ne čakajo pustolovske epizode. Naš Chimborasso je Montmartre, naša Himalaja Mont Valérien, naša Sahara Grenellska planjava. Tudi razbojnike imamo, mnogo razbojnikov, čeprav ne toliko, kakor ljudje govore; toda ti razbojniki se dosi bolj boje neznanega policijskega ovaduha kakor najmočnejšega gospoda. Skratka, Francoska je tako vsakdanja dežela in Pariz tako civilizirano mesto, da ne boste v nobenem našem

departmanu videli gore, kjer ne bi bil zasajen brzozavni drog, in nobene večje jame, ki je ne bi policija dala opremiti z ličnimi vrati. Druge usluge vam torej ne morem izkazati, dragi grof, kakor to, da vas predstavim v salonih. Toda rekel bi, da vam ni v ta namen pač nič potreben: z vašim imenom, vašim bogastvom in vašo duhovitosljo — Monte-Cristo se je malce porogljivo priklonil — »se vsakdo najlepše sam predstavi in ga bodo povsod dobro sprejeli. Zatorej vam lahko ustrezem samo v enem pogledu. Če vam kaj koristi, da nekoliko poznam življenje v Parizu, računajte z menoj! Da bi vam ponudil svoje stanovanje, kakor ste ga vi meni v Rimu, se ne upam, ker sem, čeprav tega ne razglasam, prevelik sebičnež, in se bojim, da ne bi zraven mene noben človek vzdržal — razen nemara ženske.«

»Nu,« meni grof, »to ste vsaj pošteno povedali. Saj res, v Rimu ste nekaj govorili o ženitvi; ali vam smem že danes čestitati k skorajšnjemu srečnemu dogodku?«

»Oče me sili v zakon; upam, da vam bom lahko v kratkem predstavljal če že ne svoje žene, pa vsaj nevesto: gospodično Evgenijo Danglarsovo.«

»Evgenijo Danglarsovo?« vpraša Monte-Cristo. »Čakajte... ali ni njen oče baron?«

»Da,« priprdi Morcerf, »toda novejšega datuma.«

»To ni glavno,« odmahne Monte-Cristo. »Glavno je, če je storil državi take usluge, da so vredne tolikšnega odlikovanja.«

»Velikanske zasluge,« se oglasi Beauchamp. »Čeprav liberalnega prepričanja, je vendar leta 1829 priskrbel kralju Karolu X. šest milijonov posojila, in zato ga je kralj povišal za barona in ga imenoval viteza častne legije.«

Morcerf se obrne k Monte-Cristu:

»Ali ga mar poznate? Iz načina, kako ste izgovorili njegovo ime, bi sodil...«

»Ne poznam ga,« odvrne Monte-Cristo malomarno; »zelo verjetno je pa, da se bom kmalu z njim seznanil, ker imam nanj odprt kredit pri Thomsonu & Frenchu v Rimu.«

Ko je izgovoril ime rimske banke, je grof skrivaj ošinil Maksimilijana Morrela z očmi.

Če je imel namen zbuditi pri Morrelu pozornost, ga je dosegel. Mladi mož je vztrepetal, kakor bi ga bila elektrika stresla.

»Thomson in French?« je ponovil. »Ali mar to tvrdko poznate?«

»Moja bankirja sta v prestolnici krščanskega sveta,« odgovori mirno grof. »Ali želite, da vas pri njima priporočim?«

»O, ne, gospod grof, samo pomagali bi nam lahko pri naših poizvedovanjih. Ta tvrdka je namreč izkazala mojemu očetu neprecenljivo uslugo, a jo iz ne

vem kakšnih razlogov Irdovalno taji.«

»Na razpolago sem vam, gospod,« odvrne Monte-Cristo in se nakloni.

»Oddaljili smo se od našega pogovora,« se oglasi Morcerf. »Če se ne motim, smo se ustavili pri stanovanju za grofa Monte-Crista. Gospodje, svetujte: kam naj spravimo našega novega gosta?«

»V predmestje Saint-Germain,« predlaga Chateau-Renaud. »Tam je dovolj ljubkih hišic z vrtovi in dvorišči.«

»Bežite no,« ga zavrne Debray, »vi menda res ne poznate drugega kakor to pušo in dolgočasno predmestje. Ne poslušajte ga, gospod grof, in pojdite rajši na Chaussée-d'Antin; tam je pravo središče Pariza.«

»Boulevard de l'Opera,« predlaga Beauchamp. »Tu je na izbero hiš z balkoni in gospod grof bo lahko kadeč svoj čibuk gledal, kako vrvi pod njim življenje naše prestolnice.«

»Pa vi, Morrel, ali nimate nikakega predloga, da ves čas molčite?« se oglasi Chateau-Renaud.

»Bi ga že imel,« se nasmehne mladi mož. »Hotel sem samo počakati, da vidim, ali se ne bo gospod grof odločil za tega ali onega vaših mamljivih predlogov. Zdaj, ko vidim, da molči, bi se drznil ponuditi mu stanovanje v ljubki in prijazni hišici v Meslayevi ulici, ki jo je moja sestra najela pred letom dni.«

»Kaj imate sestro?« vpraša Monte-Cristo.

»Da, gospod.«

»Omoženo?«

»Že skoraj devet let, srečno, da bolj bili ne more; poročila se je s svojim dragim, ki nas tudi v nesreči ni zapustil: z Emanuelom Raymondom.«

Monte-Cristo se komaj vidno nasmehne.

»Kadar imam dopust, stanujem pri njima,« povzame Maksimilijan. »Če bi se gospod grof odzval mojemu povabilu, bi mu bil s svojim svakom rade volje na uslugo.«

»Počakajte malo!« vzklikne tedaj Albert, še preden je utegnil Monte-Cristo odgovoriti. »Premislite, kaj počnete, gospod Morrel. Ali ne čutite, da hočete svobodnega in neodvisnega moža, pomorščaka Simbada, vkliniti v rodbinske spone? Ali bi mar hoteli iz človeka, ki je prišel uživat Pariz, napraviti patriarha?«

»Nikakor ne,« se nasmehne Morrel. »Moji sestri je pet in dvajset let, mojemu svaku trideset; oba sta še mlada in vesela in kakor nalašč za družbo. Sicer bi pa gospod grof stanoval posebej, bil bi popolnoma svoj gospod in bi se le tedaj oglašil pri nas, kadar bi se mu samemu zahtelo.«

»Hvala vam, gospod, iskrena hvala!« odvrne Monte-Cristo. »Zadovoljil se bom, da me o pri-

liki predstavite svoji sestri in svaku, če mi boste hoteli izkazati to čast; drugače pa moram s hvaležnostjo odkloniti vse vaše ponudbe, gospodje, ker mi je stanovanje že pripravljeno.«

»Ni mogoče!« vzklikne Morcerf. »Tak hočete res iti v hotel? Ne bi vam svetoval!«

»Ali sem mar v Rimu tako slabo stanoval?«

»V Rimu je bila druga! Tam ste plačali petdeset lisoč piastrov, da so vam opremili stanovanje po vašem okusu. Toda dejal bi, da vas vsak dan pač ne bo volja izdajati toliko denarja.«

»Zastran tega mi ne bi bilo toliko,« odgovori Monte-Cristo. »Toda odločil sem se, da stanujem v Parizu v lastni hiši, in sem poslal naprej svojega komornika, da mi jo kupi in opremi s pohištvo.«

»Tak imate komornika, ki pozna Pariz?« vzklikne Beauchamp.

»Ne, tudi on je prvič na Francoskem; vrhu tega je črnc in nem.«

»Po tem takem je to Ali?« vzklikne Albert sredi splošne osuplosti.

»Da, gospod, Ali, moj Nubijec, mulec, ki ste ga videli v Rimu.«

»O, spomnim se ga!«

»A kako ste si mogli izbrati Nubijca, da vam kupi hišo v Parizu, in mulec, da vam jo opremi? Siromak, gotovo je vse narobe napravil!«

»Molite se, gospod; prepričan sem, da je vse prav napravil; saj veste, da nimam takega okusa kakor večina drugih ljudi. Pred tednom dni je prišel sem in je z instinktom dobrega lovskega psa vse mesto obletel. Ker dobro pozna vse moje želje, muhe in potrebe, prav nič ne dvomim, da ne bi bil vsega uredil v moje zadovoljstvo. Vedel je, da pridem danes ob desetih, in me je že od devetih čakal pred fontenblojskimi vrati. Nate, pogledite!«

Skrb za bodočnost

»Bodočnost je nejasna,« slišite mnogokrat govoriti.

Največkrat ljudje, ki tako govorijo, mislijo na se, redkokdaj tudi na druge. In vendar bi se morali ljudje zavedati, da njihova bodočnost in prav tako bodočnost njihovih otrok ne bi morala biti tako nejasna, da so pravočasno mislili na to, kako bi zavarovali bodočnost sebi in svojem.

Skrb za bodočnost vidimo celo pri živalih, izmed katerih veljajo zlasti mravlje in čebele kot vzor za to, kaj se lahko doseže s štedenjem za slabše čase. Geslo »Sedem suhih krav požre sedem debelih« izraža to misel, da treba v boljših časih polagati na stran prihranke, t. j. del naših dohodkov, katerih nujno ne potrebujemo, da nam bodo na razpolago v slabših časih ali takrat, ko bomo imeli neke izredne izdatke. Ne vemo ne ure ne dneva, in zato naj bi vsakdo mislil na to, v kakem položaju se lahko znajde on sam ali pa njegov rodbinski člani v slučaju težke bolezni, smrti ali brezposelnosti.

Na vse to moramo misliti, in tedaj nam bo jasna odločitev, kako se lahko otresemo skrbi za bodočnost: v dobrih časih štediti in zaupati prihranke denarnemu zavodu, ki jih primerno obrežuje.

Ne mislite, da je tako težko poskrbeti za bodočnost. Novorojenček, kateremu oče vložil na hranilno knjižico 100 dinarjev, bo pri šodstotnih obrestih v 25. letu starosti imel Din 337.—, nevesta pa, katera je nalagala sama na leden na hranilno knjižico Din 10.—, bo imela po 25 letih Din 25.347.—.

Otrok, ki se je že v mladosti naučil varčevati, bo tudi v življenju ostal reden, in tako je varčevanje podlaga zakonske in rodbinske sreče.

Varčuj, zboljšal boš bodočnost sebi in drugim!

Modni pomladni plašči

od Din 190.— naprej v vseh kvalitetah in cenah v konfekciji **Drago Gorup & Ko., Ljubljana**
Miklošičeva cesta 16 — I. nadstropje

Elizabetha Bergnerjeva

v zvočnem filmu »Katarina Velika«

Nikoli še ni Bergnerjeva igrala take vloge v filmu. Še nikoli ni bila njena filmska usoda tako dramatska, nikoli še ni bila nobena njena vloga tako obširna, tako vsestranska in zanj tako prikladna, da bi se mogla, kakor v tem filmu, umetniško popolnoma razživeti.

Dejanje filma se pričinja s prihodom še nežne otroške princese Katarine pl. Anhalt-Zerbstove na dvor ruskega velikega kneza Petra, ki so mu jo iz državniških razlogov namenili za nevesto.

Takrat je še malo, nežno, boječe in slabotno dekletce, ki se pokloni vsa plaha in blede mogočni carici. Carica jo sprejme blago in milostljivo, vendar ne more popolnoma prikriti dejstva, da je ženin pred sprejemom pobral pete. Niti videti ni hotel neveste, ki so mu jo vsilili.

Katarino je tako obnašanje njenege ženina in bodočega moža tako užalilo, da so jo oblike solze. Toda njen ponos in njena trma sta kaj kmalu zmagali užaljenost. Niti trenutka več ni hotela ostati v razkošni palači, kjer so jo tako negostoljubno sprejeli. Toda kje bi revica našla pravo pot do izhoda iz tega labirinta sob, soban in hodnikov? Zaupno naprosi mladega prikupnega častnika, da jo odvede od tod. Toda mladi mož, ki sta ga osupila razburjenost in drhteči glas neznane mlade dame, se prav radovedno pozanima za vzrok njenega pobeга. Mlada Katarina, še vsa pod dojmom žaljivega doživetja, zaupljivo pripoveduje neznanu, kako so jo na dvoru užalili. Takrat se mladi častnik gromko zasmee in razprostere roke. Bil je sam veliki knez Peter!

Mlada očarljiva Katarina se na mah čez ušesa zaljubi — vsaj v filmu — v šarmantnega in zapeljivo lepega velikega kneza. Kmalu po njenem prihodu se mlada zaročena vzameta, toda Petru ne gre in ne gre prisiljena poroka nič kaj do živega. Niti na um mu ne pride, da bi opravljal svoje zakonske dolžnosti, pač pa se razživlja na divjih popivanjih in orgijah v naročjih svojih metres.

Po modrem nasvetu matere carice Katarina na videz prezira početje svojega zakonskega moža, pač se pa indirektno pripravlja na napad s tem, da zbira okrog sebe kopico oboževalcev in zbuja v Petru sum, da ga slepari. Posreči se ji, da postane Peter strastno ljubosumen. Domnevni slamatelj mož izzove veliko sceno in hoče prisiliti svojo ženo, da mu prizna greh; toda namestu tega mu nežno dokaže svojo zvestobo. V tisti blaženi uri se strne dvoje sre, prekipevajočih od sreče. Toda ne za dolgo.

Carica umre. Njena smrt potre Katarino, ki jo je resnično vzljubila, Peter pa divje veseljači. Mladi vladar živi odsihdov še razuzdaneje, še samopašneje. Uboga Katarina, ki se na tihem grize, ki jo boli prostaško življenje moža in ji žali njeno častimarnost, se končno sama in po nasvetih ministrov in vdanih ji častnikov odloči za veliko in drzno državno dejanje. Svojega pijanega moža ukaže ugrabiti in odvesti v trdnjavo. Neki častnik Petrove garde v svoji preveliki gorečnosti za mlado carico ubije razuzdanega pijanca. Zgodilo

se je nekaj, česar mlada vladarka ni zapovedala, še manj pa želela.

Prestolnica divja od navdušenja in vzklika svoji novi vladarici. Bolest v svojem srcu zatre junaška žena z vsilo. Noče pokazati nikomur, da je svojega moža klub prešuštvu ljubila.

Elizabetha Bergnerjeva

Sicer je pa v filmu še vse mnogo krasnih in globoko zasnovanih prizorov. Videli bomo na pol zblaznelega carja, kako zboruje s svojimi generali. Resno in premišljeno kujejo načrte za boje in napade, dokler

blazni car zdajci ne zakliče: »Kaj bo pa dejal Ivan Ivanovič na to?«

Nikdo ne ve, kdo je ta Ivan Ivanovič. Niti generali tega ne vedo, niti sam car. Toda Katarina, ona edina ga pozna. Zanj je Ivan Ivanovič ruski vojak, sleherni ruski kmet, ki umira na evropskih bojnih poljanah, pa ne ve, zakaj... Takrat, v tistem hipu, ko Katarina — Elizabetha Bergnerjeva — izreče te pomembne besede: »Ivan Ivanovič vsega tega ne mara. Ivan Ivanovič si želi miru in počitka. Ivan Ivanovič hoče delati na svojih njivah, da pripravi svoji deci sladkega kruha... je veličasna.

Tudi tehniško je film popoln. Režija je skrbno premišljena, fotografija dovršena, zvok odlično posnet in domala naraven. Mladi Douglas Fairbanks igra vlogo na pol blaznega carja prepričevalno in naravno. Tudi zanj je režiser vpletel mogočen prizor. Takrat, ko je bil že strt in ves v oblasti Katarine, ji z otožnim nasmehom zašepeče: »Prav si napravila, mala Katarina...«

Da, Elizabetha Bergnerjeva, prav in lepo si vse napravila v tem filmu. Uspeh tega filma bo popoln. To prikupno igralko poznamo tudi mi v Ljubljani že iz več odlično uspelih filmov. Njena igra je individualno umetniška. Vživi se v vlogo, doživlja jo sama, ker ji je duša globoka in prefinjena.

Film »Katarina Velika« je njeno poslednje in največje delo po vsebini, obsegu in uspehu.

Ljubljanski elitni kino »Matica« bo te dni predvajal prav ta film, na kar cenjene čitatelje naših filmskih poročil prav posebej opozarjamo. *

Meščanska kuhinja Obedi in večerje za ves teden

Sobota

Zdrobovi cmoki v juhi, govedina z ohrovtom, zdrobov praženec z malinovcem. Za večerjo hrenovo meso s krompirjevo kašo.

Nedelja

Francoska juha, pečena svinjetina s pečenim krompirjem in dušenim rdečim zeljem, pomarančna torta. Za večerjo mrzla svinjetina, maslo, sir, čaj.

Ponedeljek

Pljučni zavitek v juhi, govedina z jabelčnim hrenom, narastek iz rezan-

Adria prašek je boljši

cev. Za večerjo pečeno s kislim zeljem in krompirjem.

Torek

Paradižna juha, rezki v smetani, makaroni in sadna solata. Za večerjo riž s sesekljano gnjatjo.

Sreda

Vlivanci v juhi, govedina s špinačo, sirove rezine. Za večerjo zdrobovi žganci z endivijo.

Četrtek

Kruhova juha s hrenovko, dušena goveja pečenka s krompirjevimi roglički, jabolčni zavitek. Za večerjo pljučka s slaninim krompirjem.

Petek

Vipavska jota, ocvrta morska riba z zelenovo solato, pogačice s češpljevo marmelado. Za večerjo cvrtje s peso.

Dušena goveja pečenka. Dobro uležano govedino preslaninš s slanino za prst debelo narezano in jo natreš z novo dišavo, poprom, borovnicami, imbrom, timijanom, majaronom, limonovo lupino in sardelami. Tako pripravljeno meso naj počiva 24 ur. Opraži v masti ali slanini majhno čebulo, nanjo pa položi osoljeno meso in mu med dušenjem prilivaj rdečega vina in vode, dokler se ne zmehča. Z lastnim sokom poliješ narezano pečenko in jo serviraš.

Če še ne veš

Čevljev ne kupujmo nikoli zjutraj, ker noga čez noč splakne. Po navadi so kesneje taki čevlji pretesni.

Onim, ki stojé opravljajo svoje poklice, gospodinjam, ki ure in ure likajo itd., bo stanje mnogo olajšano, če položé pod noge debelo rogožino.

Srebrna žica ali filigranski predmeti in okraski iz srebrne žice dobe spet svoj prvotni lesk, če jih pomočimo v salmijakov cvet in jih večkrat splaknemo v čisti vodi. Sušimo jih s suhim žaganjem.

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

Filmske novosti

V Neubabelsbergu so pričeli filmati novi film »Dvignite zastor!« Režijo vodi Carmine Gallone. Glavno moško in pevsko vlogo igra Jan Kiepura, partnerica mu je Martha Eggerth. V ostalih glavnih vlogah sodelujejo: Paul Kemp, Paul Hörbiger in Hilda Hildebrand. Tudi Theo Linggen, Anton Inkamp, Karl Muelhardt, Hilde v. Stolz, Paul Vincenti, Louis Ralph, Gerhard Bienert in Willi Schur bodo pomagali ustvariti to umetnino. Godbo je zložil Robert Stolz. Film bodo izdelali tudi v francoščini.

Za film Emila Janningsa »Črni kit«, ki ga režira dr. Fritz Wendhausen, so zdaj končno veljavno določili zasedbo. Partnerica Janningsova je mlada Monakovčanka, igralka Angela Salloker, ki so jo šele nedavno steknili. Ostale glavne vloge igrajo Max Gülstorff, Käthe Haack, Margarete Kupfer, Franz Niklić, Wilj Schaeffers, Albert Florath in Hans Richter.

Film, ki so ga pod vodstvom Pavla Wegenerja pravkar dovršili, so krstili »Priateljica velikega moža«. Glavne vloge igrajo Katica v. Nagy, Carl Ludwig Diehl, Hans Brausewetter, Jessie Vihrog, Ruth Stellberg, Hans Zesch-Ballot, Harry Frank, Ernst Behmer, Werner Fink, Ernst Legal, Hans Leibert in Erich Walter.

Emil Jannings bo filmal za British-and Continental film »Gentleman« v režiji Jacquesa Fayderja.

Za glavne vloge zvočnega filma »Knežinja čardaša« so najeli Marito Eggerth, Hansa Söhnerja, Pavla Hörbingerja, Pavla Kempa in Ido Wüst. Vodstvo filma prevzame George Jacoby.

»Vesélimo se življenju« je naslov novega zvočnega filma, v katerem igra Renata Müller glavno vlogo. Vodstvo filma je poverjeno Hansu Steinhoffu.

Filmska družba Continental, ki se je nedavno osnovala, namerava v svojih pariških atelijih izdelati film »Dama s kamelijami«, po slovitom romanu Aleksandra Dumasa. Glavno vlogo bo igrala Nora Gregor.

»Terra« filma pod vodstvom H. Paula »štiri mušketirje« po odrskem delu Sigmunda Graffa. Glavni junaki so: Fritz Kampers, Paul Westermeier, Hans Brausewetter in Erhardt Siedel.

Carl Heinz Wolf režira film »Pipin Mali« po istoimenskem odrskem delu. Sodelujejo: Heinz Rühmann, Hilde Hildebrandt, Charlotte Serda, Paul Heidemann, Hans Junkermann, Hermann Picha, Günther Ballier in Ernst Behmer.

»Paramount« je angažiral za Millov film »Kleopatra« Claudetto Colbert za naslovno vlogo, Cliva Brook za vlogo Cezarja, Friderica Marcha pa za Marka Antonija.

HUMOR

Tudi definicija

»Kaj je deficit?«
»Deficit je, kadar ima človek manj, kakor je imel, ko ni ničesar več imel!«

Iz šole

Petrček bi moral naslikati konja. Toda ves njegov trud je zaman, ne zna pa ne zna. Naposled mu šine pametna misel v glavo in nariše hlev.
»Kje je pa konj?« vpraša učitelj.
»V hlevu, gospod učitelj,« odgovori prebrisano Petrček.

Tudi stališče

Gospa zaloti novo krščenico, kako zaverovano bere roman, namestu da bi pazila na otroke.
»Ne, to pa ne gre. Knjige brati in zraven na otroke paziti je nemogoče.«
»O, milostljiva,« odgovori nedolžno pestunja, »saj me otroci nič ne motijo!«

Bahači

Trije ameriški potniki niso mogli dovolj »v nebo povzdigovati« donebni v svojih krajih.

Tako je dejal potnik iz San Franciska: »Mi smo morali instalirati za najvišja nadstropja naprave za pridobivanje kisika, ker je tam gori zrak tako redek.«

»Naše strehe so pokrite z večnim snegom!« se je pobahal meščan iz Cikaga.

»To še vse skup nič ni,« se je oglašil Newyorčan. »Pri nas pa moramo darila za rojstne dneve že pol leta prej kupiti, drugače jih dvigala prepozno potegrejo v najvišja nadstropja.«

Raztreseno

»Kdo pa je tista dolga, mršava oseba, ki stoji pod vašo jablano?«

»Neka oddaljena sorodnica, ki si jo je moja žena vzela za oporo.«

»Za jablano?«

Še manjše

»Tvoja žena ima tako čudovito srčkane noge — ne morem si misliti, da bi bilo še kaj manjšega na svetu.«
»Pač — njena čevlji!«

Višek zadrege

»Zakaj si tako slabe volje?«
»Ne vem kaj naj storim: svoje naočnike sem nekam založil, zdaj jih pa ne morem prej začeti iskati, dokler jih ne dobim.«

Nova sobarica

»Še nekaj, Mina: upam, da ste diskretni!«

»Kaj pa mislijo, milostljiva! Nikoli se ne bi upala stopiti v sobo, ne da bi se poprej prepričala skozi ključavnico, da ne motim!«

Zdaj je pa drugače...

»Kaj, tebi ni nič za zvočni film?«
»Ne. Pri nemem filmu je bilo ravno to najlepše, ko si videl, kako ženske usta odpirajo, pa jih nisi nič slišal.«
(Boston Transcript)

Otrokova tragika

Gospod: »Zakaj se jokaš, otrok?«
Beraček: »Oče je mrtev, mati mi je umrla, babico so pokopali, dva brata in sestra so v bolnici... če pridem brez kovača domov, me bodo pa vsi skup pretepli.«

Roka roko umiva

Emile Zola in Jules Clarétie od pariškega »Tempsa« sta bila dobra prijatelja. Bila sta dogovorjena, da drug drugega pohvalita, če tako naneso. Nekoč je pisal Zola svojemu prijatelju: »Napravi kaj za mojo novo knjigo. Saj veš: roka roko umiva.«
Kmalu nato sta se pa prijatelja sprla in Zola je Clarétieja ostro napadel v nekem razširjenem časniku. Toda Clarétie se je maščeval: obja-

vil je gornje, nanj naslovljeno Zola-jevo pismo in pripomnil:

»Zdi se torej, da sem Zolajeve roke premalo umil.«

Tri besede

Nekdo si je priboril vstop pri vse-mogočnem državniku kardinalu Mazarinu.

»Kaj bi radi?« ga vpraša Mazarin. »Ne utegnem dosti govoriti.«

»Hotel bi vam le popisati svojo strašno bedo, Svetlost.«

»Samo s tremi besedami,« odloči kardinal, na kar reče prosilec:

»Mrz in glad.«

»Prav,« odvrne mogočnik. »Drva in kruh.«

S tem je bila avdiencia opravljena in prosilec rešen.

Pisalni stroj naj piše sam!

To je prav tako šotova želja kakor tudi strojopišče.

Toda stroja take popolnosti ne bo nikdar. Najbolj pa se tej dovršenosti približuje

WOODSTOCK,

ki je višek tehnike. Izumitelji — ameriški inženjerji — smejo biti ponosni na svoj izdelek.

Woodstock ima poln in lahek udarec, pisava je čista in dovršena.

Kdor Woodstock vidi — mu je naklonjen, kdor Woodstock preizkusi, spozna, da je to najboljši stroj, a kdor le nekaj časa na njem dela — se ne more nikdar več ločiti od njega. Ta stroj je v Ameriki zaslovel radi svoje priročnosti in koristnih naprav in je zadnji dve leti najbolj zahtevana znamka.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

TIPKA, družba z o. z.
trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami

Ljubljana
Miklošičeva cesta 13. — Tel. 29-70.

Pomlad prihaja!

Oglejte si ravnokar došle novosti

A. & E.
Skabernè
Ljubljana

Pomladanski klobuki

Celo naj bo prosto; tak je ukaz pomladanske mode. Nedvomno je ženska videti mlajša, če ji je čelo nepokrito, svežejša in prikupnejša. Same sebi in še drugim bomo všeč! Zvečine je krajec klobuka spredaj zavihan. Nekaterim se bo menda prav dobro podajala čelna tenčica, nikakor pa ni res, da brez nje ni dama elegantna. Prehodni klobuki

so zvečine izdelani iz svetlikajoče se ali pa motne svile v črni, rjavi ali modri barvi, kakršen je pač plašč, obleka ali kostum. Prešitki in vrvčasti našitki so skoraj edini okraski. Le tu pa tam vidimo droben perezšek, nežno pentljo ali skromno kljupo (agrafo).

Na splošno velja načelo: preprosto in skromno!

ZA VSAKO DAMO

kvalitetna polepšavajoča sredstva

PORENAL KREMA 18°
suha za podnevi in mastna za ponoč, stalno polepšavata in pomlajata

PORENAL MILO 12°
blago dišeče milo za nego obraza in rok

PORENAL PUDER 24°
fin, popolnoma neškodljiv, diskretno parfimiran, 12 barv

POREMILK 32°
biološko mleko za čiščenje obraza in odstranjevanje velikih znojnih

KAMPORNILK 30°
kafrov eliksir, ki takoj odstrani mozolčke in ogrce

PASTA MAJALIS 15°
dovršeno umije in neguje občutljivo kožo, ki ne prenosa mila

MILCH KREMA 15°
odstrani hitro in stalno sočnobege pege in madeže z obraza

JE FAIS BLANC 10°
krema iz limonovega soka, ki neguje in polepša roke

LANOLIN KREMA 12°
za masažo in pomlajevanje telesa, ker naredi kožo elastično

ORO BARVA ZA LASE 30°
v vseh nijansah, dovršeno in trajno barva las

VODA IZ KOPRIV 30°
stara in preizkušena domača sredstvo proti lapanju las in srhljaja

FLORIA ROUGE 14°
najtinejša francosko rdečilo za obraz v 12 krasnih nijansah

ROUGE ZA USTNICE 8°
Bonbon Rose v 4 barvah
Rouge De la Vie v 4 barvah

EAU DE LAHORE 40°
Elikvir za masažo in krepljenje ženskih prsi

DOBI SE POVSOD

Glavno skladišče:

NOBILIOR parfumerija, ZAGREB,
Ulica 34 — Jelačićev trg 13

SKRIBITE ZA BODOČNOST VAS SAMIH IN VAŠIH OTROK!

Nalagajte prihranke pri

MESTNI HRANILNICE LJUBLJANSKI

na blagajni, v hranilnice ali po pošt. ček. položnicah št. 10.533
Pri ugodnem obrestovanju popolna varnost, ker jamči za vse obveznosti Mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo